

І ЛЕС СЯКУЦЬ, І ШЧЭПКІ ВЫРАБЛЯЮЦЬ

Як працуе прадпрыемства, якое атрымала званне «Прадпрымальнік года Беларусі»

У штаце сумеснага таварыства з абмежаванай адказнасцю «БТК Усход» усяго 45 чалавек, аднак гэта не перашкаджае яму быць адным з лідараў у галіне лесанарыхтовак і дрэваапрацоўкі ў краіне. Прыкметны факт — на прадпрыемстве працуе ўсяго тры жанчыны, прычым адна з іх займае пасаду дырэктара. Алена ЧУБРЫК прызнаецца, што сакрэт поспеху зусім не ў жалезнай дысцыпліне, а ў тым, каб быць бліжэй да людзей, па-старацца зразумець кожнага работніка. Мы пабывалі на вытворчасці, каб асабіста ў гэтым пераканацца.

Пераўзыходзячы чаканні

Прадпрыемства было арганізавана 20 кастрычніка 2011 года трыма заснавальнікамі, сярод якіх Гродзенскае дзяржаўнае абласное вытворчае лесагаспадарчае аб’яднанне, дзяржаўная лесагаспадарчая ўстанова «Скідзельскі лясгас» і польская фірма KREX. Такім чынам «БТК Усход» стала добрым прыкладам дзяржаўна-прыватнага партнёрства. Асноўным відам дзейнасці прадпрыемства з самага пачатку была вытворчасць паліўнай шчапы ў невялікіх аб’ёмах, якія рэалізаваліся на экспарт. Праз некаторы час асваення толькі замежных рынкаў здалося недастатковым, таму пачалі развівацца і на ўнутрынам: для гэтых мэт набылі тры лесанарыхтоўчыя комплексы. У цяперашні час прадпрыемства з’яўляецца самым буйным у краіне ў гэтай сферы.

За шэсць гадоў існавання «БТК Усход» ужо паспела змяніць прапіску. Спачатку яно было зарэгістравана ў Гродзенскім раёне — па месцы знаходжання лясгаса. Аднак у 2014 годзе прадпрыемства перанеслі ў Мастоўскі раён, што дазволіла павялічыць аб’ёмы вытворчасці. Гэтую мясцовасць выбралі па трох асноўных прычынах: менавіта тут жыла большая частка супрацоўнікаў, паблізу знаходзіцца зручны чыгуначны вузел і, самае галоўнае, — гэта тэрыторыя свабоднай эканамічнай зоны. Прадпрыемства стала не рэзідэнтам, што адначасова наклала пэўныя абавязальствы і забяспечыла прэферэнцыямі. Напрыклад, вызваленне ад падатку на прыбытак на прадукцыю ўласнай вытворчасці,

Дырэктар Алена ЧУБРЫК.

падатку на нерухомасць, падатку на зямлі, нізкая арэндная плата. Па словах Алены Чубрык, перыяду дзеяння гэтых умоў цалкам дастаткова, каб прадпрыемства магло стаць на ногі. Што датычыцца абавязальстваў, то ў першую чаргу гэта прыцягненне прамых замежных інвестыцый на чыстай аснове. За час рэалізацыі інвестыцыйнага праекта, а гэта пяць гадоў, яны павінны былі скласці 1,5 мільёна еўра. У бізнес-план была закладзена сума 1 мільён 854 тысячы еўра, уключаючы 1,5 мільёна прамых замежных інвестыцый і 354 тысячы ўласных сродкаў, якія ішлі ў асноўным на падатковыя плацяжы пры ўвозе тэхнікі. Дагэтуль удалося прыцягнуць ужо больш за два мільёны еўра толькі замежных інвестыцый,

асноўны ўклад якіх забяспечыў адзін з заснавальнікаў.

Замест будаўніцтва — адраджэнне нерухомасці

Для рэалізацыі інвестпраекта, які разлічаны на 2014—2019 гг., прадпрыемству, апроч іншага, неабходна было пабудаваць для сябе пляцоўку. Цяпер будаўнічыя работы ўжо падыходзяць да канца, і сёлета тэрыторыя будзе ўведзена ў эксплуатацыю. Гэта вытворчая пляцоўка ў 1,5 га, каштарысны кошт якой складае 900 тысяч рублёў. Першапачаткова меркавалася, што тут будзе пабудаваны адміністрацыйна-бытавы комплекс. Але знайшлося больш рацыянальнае рашэнне: прадпрыемства набыло невыкарыстоўваемы аб’ект нерухомасці,

Адпраўка шчэпак на экспарт.

які практычна мяжуе з тэрыторыяй, дзе ідзе будаўніцтва. Участак 4,5 га, на ім знаходзіцца той самы адміністрацыйна-бытавы будынак і ангары, якія будуць задзейнічаны ў вытворчым працэсе. Зараз на тэрыторыі ідзе бягучы рамонт — будынак прыводзяць у парадак, пераезд запланавалі на найбліжэйшы час. Пасля чаго адбудзецца і пашырэнне шта-ту: гэтага патрабуе развіццё новых кірункаў.

Напрыклад, у гэтым годзе пачалі асвойваць вытворчасць тэхналагічных шчэпак, якія выкарыстоўваюцца для вырабу драўняных пліт, а ў далейшым у мэблевай вытворчасці. Іх атрымліваюць з драўнянай сыравіны, перапрацоўваючы рубільнай машынай, у выніку чаго яны мяняюць структуру, становяцца адрознымі ад паліўных.

Нарыхтоўка драўніны харвестару Ponsse.

Складаная, але каштоўная праца

Калі казаць пра лесанарыхтоўку, то прадпрыемства аказвае паслугі дзяржаўным лесагаспадарчым установам: па заяўцы лясгасаў нарыхтоўвае для іх пэўны аб’ём драўніны. Зараз для апрацоўкі розныя: і 150, і 2,5 тысячы куб. метраў. У сярэднім у суткі прадпрыемства нарыхтоўвае 300 куб. метраў драўніны.

Для лесанарыхтовак ручным спосабам сапраўды трэба шмат людзей. На шчасце, зараз з гэтымі задачамі паспяхова спраўляюцца машыны. Дзякуючы чаму на адным комплексе не патрэбна больш за восем чалавек. Чацвёра аператараў харвестара, тры — для фарвардэра і адзін майстар. У месяц у сярэднім яны нарыхтоўваюць 6 тысяч кубічных метраў

Нарыхтоўка драўніны харвестару John Deere.

драўніны, што прыносіць каля 80—100 тысяч рублёў прадпрыемству. Гэта значыць адзін чалавек прыносіць каля 10 тысяч рублёў выручкі штомесяц. Па выніках мінулага года выручка на аднаго работніка склала 90 тысяч долараў.

Сярэдні заробак па прадпрыемстве складае 1100 рублёў у месяц, аператары лесанарыхтоўчых машын могуць зарабляць да дзвюх тысяч. Аднак суровыя ўмовы вытрымліваюць не ўсе — працаваць даводзіцца вахтавым метадам, змена — пяць дзён, жыць трэба хоць і ў камфортных кемпінгах, але ўсё ж такі ў лесе. Учасцікі для апрацоўкі розныя: і 150, і 2,5 тысячы куб. метраў. У сярэднім у суткі прадпрыемства нарыхтоўвае 300 куб. метраў драўніны.

Так, пазалетась супрацоўнікі прадпрыемства ліквідавалі наступствы ўрагану ў Мінскай вобласці, у мінулым годзе наступствы нашэсця караеда ў Гомельскай і Брэскай абласцях. Сёлета са студзеня «пераехалі» ў Гродзенскую вобласць.

Знаёмства з яцвягамі і Бонай Сфорца

(Заканчэнне. Пачатак на 5-й стар.)

Дарэчы, доўжыцца экскурсія ўсяго 15 хвілін, затое наведвальнікам падаюцца факты, якія надоўга застануцца ў памяці. Але галоўнае нават не гэта, а тое, што гасцей сустракаюць сапраўдныя гістарычныя персанажы: яцвягі, Бона Сфорца, пан Ябланоўскі, яўрэі, якія складалі асноўную частку жыхароў мястэчка Лунна з XVI стагоддзя. Разглядаючы прыгожыя касцюмы і слухаючы бойкае апавяданне, на хвіліну нават забываеш, што перад табой школьнікі. Тут жа можна пазнаёміцца з побытам нашых продкаў — у музеі прадстаўлена хатка канца XIX — пачатку XX стагоддзяў. І, вядома, вельмі багатая экспазіцыя, прысвечаная Вялікай Айчыннай вайне. Завершаецца экскурсія прэзента-

на працягу 30 гадоў. Зараз, напрыклад, музычная студыя «Фартуна» рытуе гадзінную канцэртную праграму, каб мець магчымасць атрымаць званне ўзорнай. Раённы этап конкурсу «Таленты Прынямоння», які прайшоў гэтай зімой, гэтаму падцвердзілі: усе прадстаўленыя шэсць музычных нумароў сталі прызёрамі.

Асабліва ўвага ў школе ўдзяляецца спартыўнаму выхаванню. Сам дырэктар у мінулым прафесійны футбаліст, суддзя нацыянальнай катэгорыі, зараз інспектар найвышэйшай лігі. На стадыёне Лунненскай сярэдняй школы пачаў спартыўны шлях і яго сын Сяргей — гулец нацыянальнай зборнай па футболе.

Віктар Мечыслававіч прызнаецца: і дзеці, і настаўнікі матываваныя, таму

Вучні школы дапаўняюць экспазіцыю музея тэатралізаваным выступленнем.

цыяй сённяшняга дня Лунненскага краю. Педагогі школы падрыхтавалі і выпусцілі кнігу «Повязь часоў, пакаленняў, традыцый», у якой выкарыстаны матэрыялы музея. Багатая гісторыя лунненскай зямлі дае магчымасць атрымліваць перамогі ў конкурсах, навукова-практычных і краязнаўчых канферэнцыях. У лютым гэтага года работа «Жылая забудова мястэчка Лунна ў канцы XIX — першай трэці XX ст.» адзначана дыпламам І ступені Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь на канферэнцыі даследчыцкіх работ па гісторыі.

У гэтай вучэбнай установе і педагогі, і вучні — усе імкнуча да паспяховасці, на гэта нацэльвае дырэктар школы Віктар ЧЭРНИК, які ўзначальвае яе ўжо

■ 3 песняй па жыцці

МУЗЫКА БЕЛАРУСКОЙ ДУШЫ

Ансамблем народнай песні кіруе выхадзец з Мардовіі

Без выступлення калектыву «Ярыца» мастаўчанае ўжо даўно не ўяўляець сабе ніводнага свята. Заснаваны ў 1981 годзе, у 1995 ён атрымаў званне народнага, якому цалкам адпавядае ўжо больш за 20 гадоў. З 2002 года ансамбль узначыальвае Шаміль Тайраў, дзякуючы якому манера выканання артыстаў стала вядома не толькі па ўсёй Беларусі, але і ў блізкім замежжы.

Баян, гармонік, фартэпіяна, флейта, балалайка, домра, гітара, труба... Здаецца, назваць музычны інструмент, які Шаміль Самуілавіч яшчэ не асвоіў, лягчэй, чым пералічыць усе, на якіх ён выдатна іграе. Нарадзіўся музыка ў Саранску, потым жыў і працаваў у Казані, у 2000 годзе з жонкай-мастаўчанкай перабраўся ў Беларусь. Усё сваё жыццё ён прысвечыў музыцы.

— Памятаю, калі мне было яшчэ 17 гадоў, мы на цяніку па дарозе ў Прыбалтыку праязджалі Мінск. У мяне аж дух заняло, нешта ўскалыхнулася ў глыбіні душы. Мабыць, адчуў: лёс! А беларускую музыку я люб-

лю вельмі даўно. У свой час заслухоўваўся «Песнярамі». У цэлым руская і беларуская песенная культура вельмі падобныя, так што і падладжвацца не трэба было. Душа заспявала сама, — расказвае кіраўнік ансамбля.

Рэпертуар «Ярыцы» адрозніваецца ад рэпертуараў іншых калектываў. Артысты выконваюць толькі тыя песні, якія блізкія ім па духу і па характары. Ёсць свае патрабаванні і да музычнага складніка — мелодыя павінна быць няпростай, гарманічнай і глыбокай. Таксама музыканты прыдумваюць уласныя апрацоўкі для кампазіцый, самі запісваюць «мінусоўкі» — дзякуючы гэтакім у «Ярыцы» з’явіўся свой вядомы «почыр» у гучанні. Удзельнікі ансамбля прызнаюцца, што кіраўнік у іх не строгі, а шчыра захоплены сваёй справай.

Дарчэ, таленавіты артыст некалькі гадоў таму стаў лаўрэатам прэміі імя А. І. Дубко Гродзенскага абласнога выканаўчага камітэта ў намінацыі «Мастакі кіраўнік народнага (заслужанага) аматарскага калектыву года».

■ Сапраўдны талент

ТРЭНЕР З ВЯЛІКАЙ ЛІТАРЫ

Чаму Масты прызнаны цэнтрам жаночага баскетбола?

Валерый ВАЎЛЕЎ са сваімі падапечнымі.

рыя. У наступным годзе знаёмітаму настаўніку спюніцца 70 гадоў, аднак пакідаць любімую справу ён пакуль не збіраецца, тым больш што

яго юныя выхаванкі паказваюць выдатныя вынікі. Пяць яго вучаніц залічаны ў нацыянальную юнацкую каманду па баскетболе, у гэтым годзе

яны возьмуць удзел у чэмпіянаце Еўропы, а адна з іх будзе абараняць гонар Рэспублікі Беларусь на Кубку свету сярод жаночых камандаў U-17, які пройдзе летам у Мінску.

У заслужанага трэнера свая методыка падрыхтоўкі чэмпіёнаў. Ён набірае групы з вучаніц 1—2 класаў і вядзе іх да выпуску. Яго цяперашні набор ужо дарос да 9—10 класа. Дарчэ, у самага Валерыя Пятровіча двое сыноў, адзін з іх пайшоў па слядах бацькі — ён галоўны трэнер жаночай каманды баскетбольнага клуба «Імкі». Сам жа Валерый Пятровіч з усмешкай тлумачыць выбар працы менавіта ў жаночым баскетболе тым, што добра разбіраецца ў жаночай псіхалогіі. І вынікі яго каманды паказваюць, што гэта сапраўды так. Імя Валерыя Ваўлева ўнесена ў кнігу славы Мастоўшчыны, а ў гэтым годзе ён ад раёна намінаваны на званне «Чалавек года Гродзеншчыны».

Матэрыялы выпуску падрыхтавалі Дар’я КАСКО, Маргарыта УШКЕВІЧ, Алена ДАЎЖАНОК. Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.